

Szent István Egyetem

Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

SZIE-R/2157-1/2017

**A könyvtárhasználók elégedettségének vizsgálata és igényeinek
felmérése a 2016/2017-es tanév tavaszi félévében**

Gödöllő, 2017. 06. 16.

Összeállította: Minőségirányítási Tanács

I. A vizsgálat célja

A Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (továbbiakban: Könyvtár) nyilvános tudományos szakkönyvtár, amely egész tevékenységével arra törekszik, hogy használói igényeit megismerve, azokat a legmagasabb színvonalon legyen képes szolgálni. Ennek érdekében igyekszünk Olvasóink véleményét, elégedettségét és elvárásait rendszeresen figyelemmel kísérni. Az igények figyelembevételével meghatározzuk, illetve folyamatosan alakítjuk fejlesztési célkitűzéseinket.

A korábbi évek gyakorlata szerint 2016/2017-es tanév tavaszi félévében újabb Könyvtárhasználói elégedettség- és igényfelmérést végeztünk, melynek eredményeit ebben a dokumentumban tesszük közzé. Az eddigi felmérésektől eltérően ebben az évben a Könyvtár lényeges érdekelt feleit és elvárásait figyelembe véve két eltérő kérdőívet készítettünk: külön az egyetemi oktatók, kutatók és dolgozók számára, valamint külön az egyetemi hallgatók és beiratkozott külsős Olvasóink számára.

A felmérés 2017. május 3. és május 31. között zajlott, a változó igényeknek és kitöltési szokásoknak megfelelően a kérdőív kizárólag elektronikusan állt rendelkezésre, kitöltése név nélkül történt. A kérdőív elérhető volt a Könyvtár honlapján, az Egyetem honlapján, a Neptunban, az egyetemi belső hírlevélben, valamint idén első alkalommal a Könyvtár Olvasószolgálatán kihelyezett notebookon helyben kitöltést is biztosítottunk.

A kérdőívek a Limesurvey rendszerben készültek, önálló kitöltésre alkalmas zárt kérdéseket tartalmaztak. A kérdőívek végén lehetőséget adtunk arra, hogy a megkérdezettek bővebben, szöveges formában is kifejtsek véleményüket, javaslataikat és elvárásaikat.

A könyvtárhasználói elégedettség- és igényfelmérésre, valamint a kérdőívekre adott válaszok feldolgozására és statisztikai elemzésére megbízást kapott a Minőségirányítási Tanács.

Megjegyzések:

Az elemzés és a levont következtetések a kérdőívet kitöltő mintára vonatkoznak és nem általánosíthatók automatikusan az összes könyvtárhasználóra.

II. A kérdőívek statisztikai elemzése

A két kérdőívet összesen 328-an töltötték ki, 223-an az egyetemi hallgatók, könyvtárhasználók kérdőívét, 105-en az egyetemi oktatók, kutatók és dolgozók kérdőívét. Részlegesen kitöltött kérdőíveket is kaptunk, összesen 116-ot. Az előző évi kitöltési adatokhoz képest sikerült több Olvasót megszólítanunk, a beküldött kérdőívek száma 30%-kal növekedett, amely segített bennünket abban, hogy jobban megismerjük Olvasóink igényeit, véleményét, elégedettségét.

Az elemzés során a két kérdőív adatait párhuzamosan mutatjuk be, a kérdések tematikus csoportosításával.

1. Statisztikai adatok: beiratkozott kitöltők aránya, karonkénti megoszlása

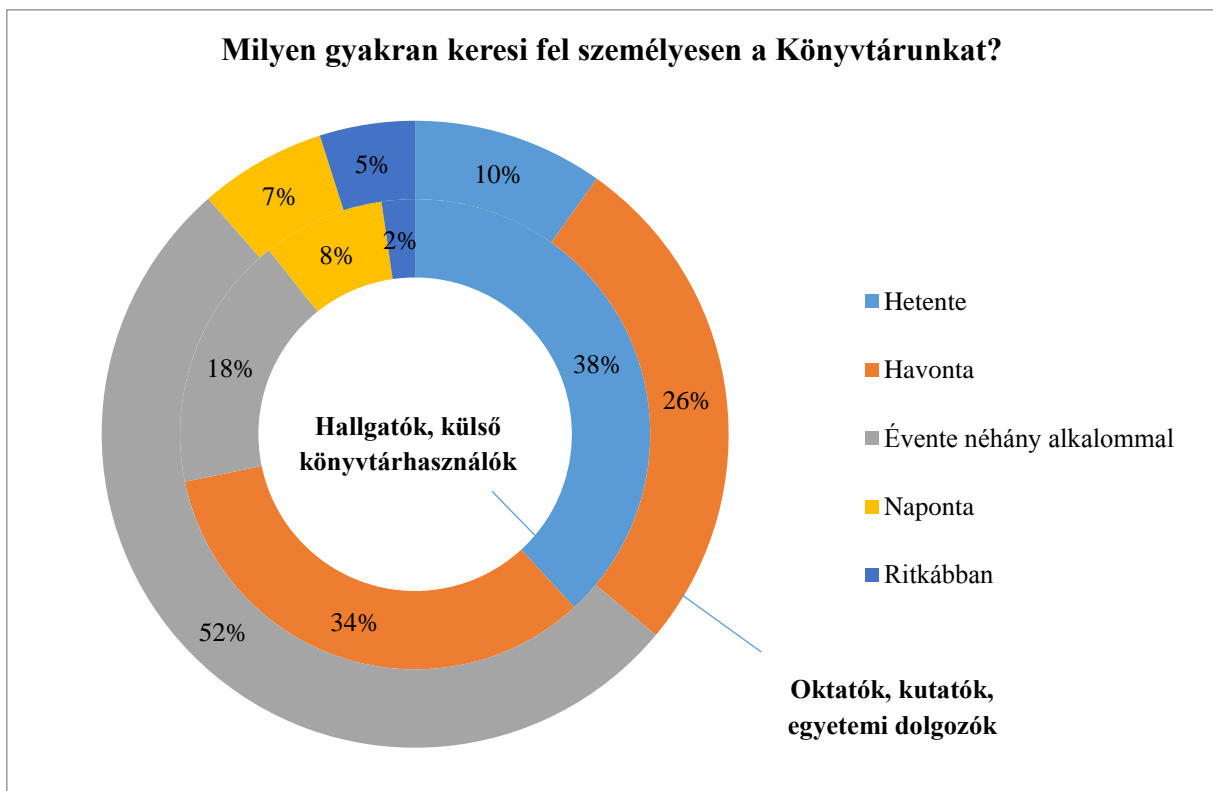
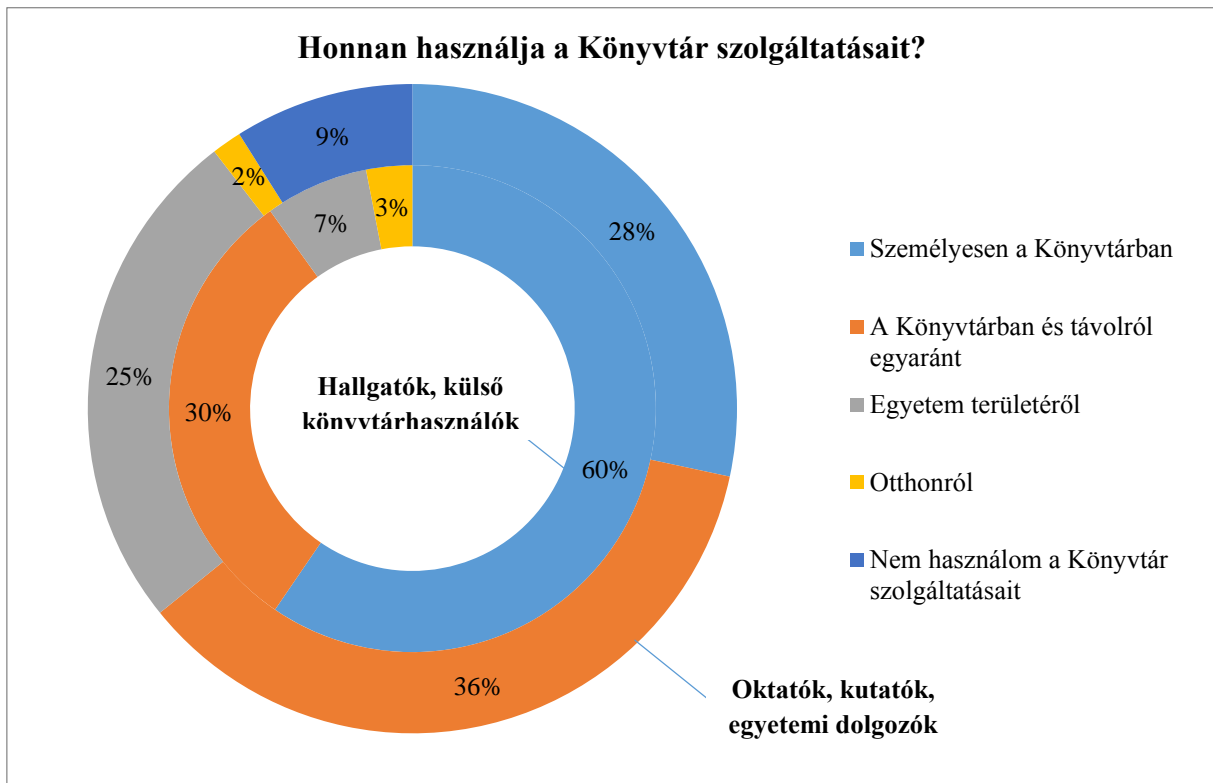
Beiratkozott Olvasók aránya a kérdőívet kitöltők között	Hallgatók, külső könyvtárhasználók	Oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók
Válasz	Százalék	Százalék
Be van iratkozva	90,34%	80,60%
Nincs beiratkozva	9,66%	19,40%

A kérdőívet kitöltők túlnyomó többsége be van iratkozva a Könyvtárba, a nemleges választ jelölők esetében rákérdeztünk annak okára is. A leggyakoribb válasz a hallgatók részéről, hogy az általuk igénybe vett szolgáltatásokhoz nem is szükséges a beiratkozás. Az oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók közül is többen választották ezt az indoklást, emellett a leggyakoribb okok, hogy az interneten megtalálják, amire szükségük van, illetve sokszor a tanszéki, intézeti könyvtárakat használják.

Kérdőívet kitöltők karonkénti eloszlása	Hallgatók, külső könyvtárhasználók	Oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók
Agrár- és Gazdaságtudományi Kar	1,38%	1,49%
Élelmiszertudományi Kar	0,00%	2,99%
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	26,90%	17,91%
Gépészmérnöki Kar	11,72%	8,96%
Kertészettudományi Kar	0,69%	7,46%
Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar	50,34%	31,34%
Tájépítészeti és Településtervezési Kar	0,00%	1,49%
Ybl Miklós Építéstudományi Kar	0,00%	8,96%
Egyéb jogviszony	8,97%	19,4%

A kérdőívet kitöltő hallgatók közül 70,34% nappali tagozaton, 13,79% levelező tagozaton tanul. Az egyetemi oktatók, kutatók aránya a kitöltők között 61,19%, míg az egyéb egyetemi dolgozóké 38,81%.

Könyvtárhasználatra vonatkozó statisztikai adatok

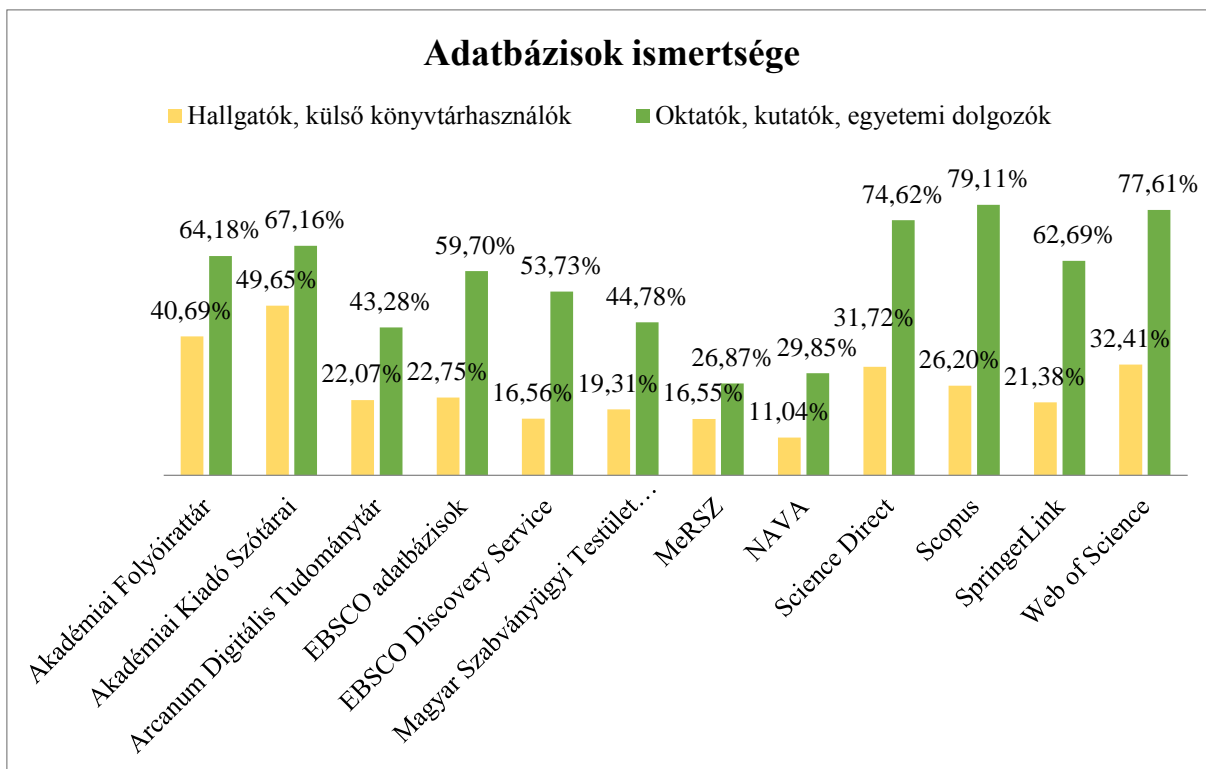
2. Szolgáltatások ismertségének, fontosságának, igénybe vételének aránya

Az egyetemi hallgatók által leggyakrabban igénybe vett szolgáltatások: könyvek helyben használata (79,31%); nyomtatás (55,86%); Internethasználat könyvtári számítógépen keresztül (43,45%).

A kérdőívben első alkalommal megkértük az Olvasókat arra is, hogy állítsanak fontossági sorrendet a különböző könyvtári szolgáltatások között. Az alábbi táblázatok a hallgatók és az oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók által felállított fontossági sorrendet mutatják.

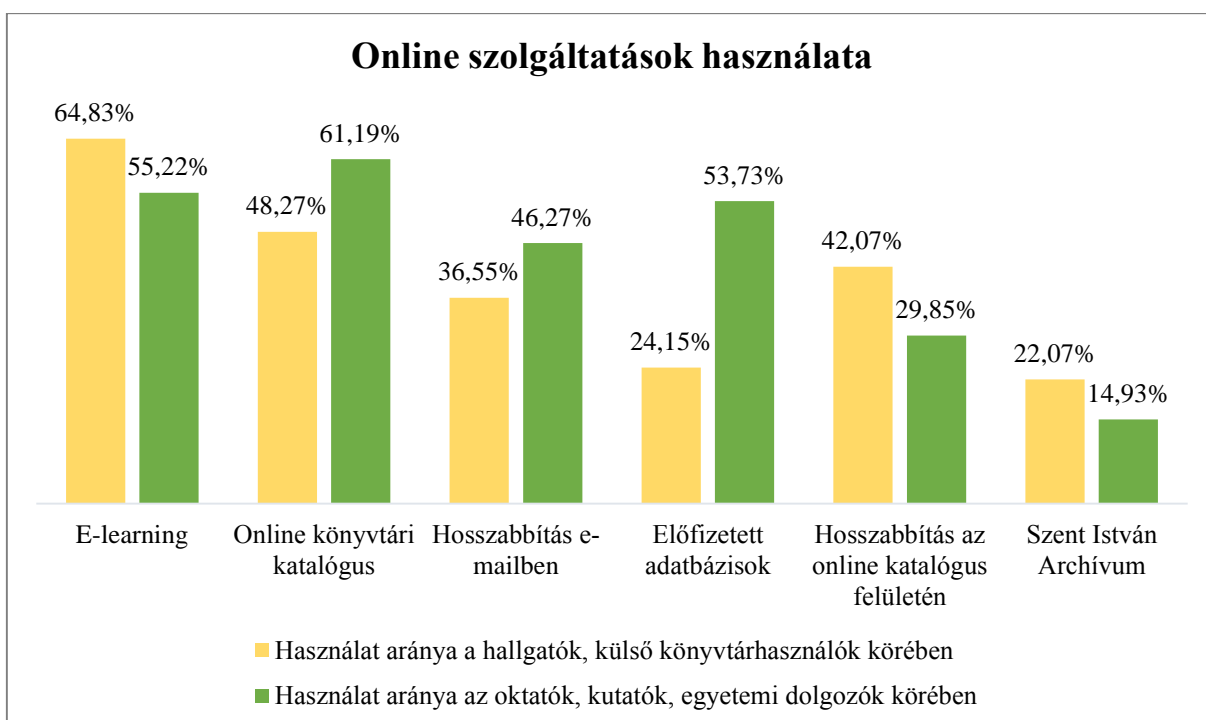
Mennyire tartja fontosnak a Könyvtár szolgáltatásait?				
Hallgatók, külső könyvtárhasználók által adott válaszok	Fontos	Kevésbé fontos	Nem fontos	Nincs válasz
Könyvek kölcsönzési határideje	75,86%	4,83%	3,45%	6,21%
Tájékoztatás	68,97%	9,66%	2,76%	8,97%
Könyvtárközi kölcsönzés	61,38%	12,41%	6,21%	10,34%
Internethasználat könyvtári számítógépen keresztül	54,48%	15,86%	6,90%	13,10%
Nyomtatás	52,41%	19,31%	8,28%	10,34%
Internethasználat WiFi-n keresztül saját eszközzel	52,41%	17,24%	6,90%	13,79%
Adatbázisok használata	46,90%	23,45%	6,21%	13,79%
Irodalomkutatás (módszertani segítség)	46,90%	24,83%	6,21%	12,41%
Fénymásolás	46,90%	24,14%	7,59%	11,72%
Helyi számítógép használata	45,52%	22,76%	8,28%	13,79%
Újságok, folyóiratok helyben használata	39,31%	29,66%	9,66%	11,72%
Szkennelés	33,79%	31,03%	11,03%	14,48%
MTMT konzultáció	17,93%	29,66%	22,07%	20,69%
Fotójegy, digitális fényképezés saját eszközzel	14,48%	28,97%	31,03%	15,86%

Mennyire tartja fontosnak a Könyvtár szolgáltatásait?				
Oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók által adott válaszok	Fontos	Kevésbé fontos	Nem fontos	Nincs válasz
Könyvek kölcsönzése	77,61%	5,97%	1,49%	5,97%
MTMT Segítő Szolgálat	71,64%	7,46%	2,99%	8,96%
Adatbázisok használata	70,15%	10,45%	4,48%	5,97%
Könyvek helyben használata	59,70%	22,39%	1,49%	7,46%
Könyvtárközi kölcsönzés	59,70%	14,93%	4,48%	11,94%
E-learning	59,70%	16,42%	5,97%	8,96%
Rendezvények	50,75%	23,88%	7,46%	8,96%
Újságok, folyóiratok helyben használata	47,76%	29,85%	2,99%	10,45%
Szervezeti egység dokumentumbeszerzésének adminisztrálása	41,79%	22,39%	16,42%	10,45%
Számítógép használata	38,81%	16,42%	25,37%	10,45%
Fénymásolás	34,33%	22,39%	23,88%	10,45%
Nyomtatás	32,84%	26,87%	20,90%	10,45%

A felmérés alapján minden adatbázis esetében az oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók ismerik, használják jobban előfizetett adatbázisainkat. A speciálisan tudományometriai adatokat szolgáltató, valamint a kutatásokhoz elengedhetetlen teljes szövegű adatbázisok használata pedig még a többi közül is kiemelkedik.

Az online szolgáltatások használata ennél jóval kiegyenlítettebb, a leggyakrabban mindkét kérdőívben ugyanazokat a szolgáltatásokat jelölték a válaszadók, az adatbázisok használatára vonatkozó adat azonban az oktatók, kutatók válaszaiban itt is kiemelkedő.

3. Elégedettségi adatok

Mennyire elégedett Könyvtárunkkal?			
Hallgatók, külső könyvtárhasználók által adott válaszok		Oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók által adott válaszok	
Könyvtárosok magatartása	80,01%	Könyvtárosok szakmai segítségnyújtása	83,59%
Könyvtárosok szakmai segítségnyújtása	76,56%	Könyvtárosok magatartása	82,09%
Csend, nyugalom	77,93%	Csend, nyugalom	74,63%
Nyitvatartási idővel	77,24%	Nyitvatartási idővel	73,14%
Könyvtári terek elrendezésével, hangulatával	75,18%	Könyvtári terek elrendezésével, hangulatával	70,16%
Fűtés és világítás	75,17%	Kölcsönzés időtartamával	68,66%
Ülőhelyek és asztalok számával	75,86%	Könyvtár honlapjával	67,17%
Könyvtár honlapjával	66,20%	Ülőhelyek és asztalok számával	65,67%
Kölcsönzés időtartamával	62,07%	Fűtés és világítás	64,18%
Szakterületi irodalom ellátottságával	64,14%	Online könyvtári katalógussal	64,18%
Online könyvtári katalógussal	48,96%	Szakterületi irodalom ellátottságával	59,71%
Folyóiratok választékával	41,37%	Előfizetett adatbázisok mennyiségével és összetételével	59,70%
Állomány frissességével	48,96%	Állomány frissességével	49,26%
Előfizetett adatbázisok mennyiségével és összetételével	28,97%	Folyóiratok választékával	46,27%
Számítógépek mennyiségével és minőségével	46,20%	Idegen nyelvű szakirodalom mennyiségével	37,32%
Idegen nyelvű szakirodalom mennyiségével	33,10%	Számítógépek mennyiségével és minőségével	25,38%

Az elégedettség mérésénél a könyvtári szolgáltatásokkal kapcsolatban eltérő kérdést alkalmaztunk a két kérdőívben, igazodva az eltérő könyvtárhasználói csoportok által inkább igénybe vett szolgáltatásokhoz.

A hallgatók, külső könyvtárhasználók a hagyományosabb szolgáltatásokat veszik igénybe, egyetemi szakkönyvtárként az egyetemi oktatók, kutatók és dolgozók számára speciális szolgáltatásokat is nyújt a Könyvtár, amelyekre külön kérdésben tértünk ki a kérdőívben.

Az egyes felhasználói csoportok által adott válaszok összesítését az alábbi táblázatok tartalmazzák. Az értékelés során 1-től 6-ig lehetett az elégedettséget megjelölni, a kimutatásban összevonva szerepel az 1 és 3 között adott (inkább elégedetlen) és a 4 és 6 között adott (inkább elégedett) értékelések százalékos aránya.

Mennyire elégedett a Könyvtár szolgáltatásaival?			
SZOLGÁLTATÁS	Elégedett (4–6)	Elégedetlen (1–3)	Nem használja
Tájékoztatás	67,59%	9,66%	4,14%
Könyvek kölcsönzési határideje	64,13%	18,62%	35,86%
Könyvtárközi kölcsönzés	53,79%	6,90%	33,79%
Internethasználat könyvtári számítógépen keresztül	51,04%	11,04%	31,72%
Nyomtatás	48,28%	8,97%	6,21%
Irodalomkutatás (módszertani segítség)	44,83%	9,66%	50,34%
Fénymásolás	43,45%	6,90%	26,21%
Újságok, folyóiratok helyben használata	42,08%	7,59%	20,69%
Helyi számítógép használata (szövegszerkesztés, táblázatkezelés stb.)	40,00%	11,04%	24,83%
Internethasználat WiFi-n keresztül saját eszközzel	38,62%	12,42%	60,69%
Adatbázisok használata	38,62%	7,59%	20,69%
Szkennelés	22,07%	7,59%	31,72%
Fotójegy, digitális fényképezés saját eszközzel	13,80%	6,90%	31,72%
MTMT konzultáció	11,04%	4,83%	66,21%

Az egyetemi hallgatók közül legtöbben a tájékoztatással, a könyvek kölcsönzési határidejével és a könyvtárközi kölcsönzéssel elégedettek. A válaszok alapján ugyanakkor a hallgatók egy kisebb része a kölcsönzési határidőkkel a legelégedetlenebb, emellett legtöbben az internethasználat, a WiFi és a helyi számítógépek minőségével elégedetlenek. A legkevésbé használt szolgáltatásaink a hallgatók körében az irodalomkutatásban nyújtott módszertani segítség; az MTMT konzultációk (jelenleg kizárólag PhD hallgatóinknak szükséges a rendszer használata) és az internethasználat saját eszközzel WiFi-n keresztül.

Az oktatók, kutatók, dolgozók kérdőívében szétválasztottuk a Könyvtár szolgáltatásaitól az egyéb szakmai szolgáltatásokat, ezért az eredményeket is a kérdések alapján, két táblázatba gyűjtöttük.

Mennyire elégedett a Könyvtár szolgáltatásaival?			
SZOLGÁLTATÁS	Összesítés 4–6	Összesítés 1–3	Nem használok
Könyvek kölcsönzése	71,64%	7,47%	8,96%
Könyvek helyben használata	61,20%	5,98%	19,40%
Adatbázisok használata	61,19%	7,47%	19,40%
Könyvtárközi kölcsönzés	58,21%	4,48%	23,88%
Újságok, folyóiratok helyben használata	58,21%	7,47%	20,90%
MTMT Segítő Szolgálat	55,23%	4,47%	28,36%
Rendezvények	55,22%	4,48%	26,87%
E-learning	49,26%	5,97%	31,34%
Fénymásolás	29,85%	2,98%	53,73%
Szervezeti egységek dokumentumbeszerzésének adminisztrálása	26,87%	4,48%	55,22%
Számítógép használata	23,89%	8,95%	50,75%
Nyomtatás	22,39%	1,49%	62,69%

Az egyéb szakmai szolgáltatások esetében az elégedettség mellett az adott szolgáltatás ismertségét is mértük az egyetemi oktatók, kutatók és dolgozók körében.

Ismeri/használja a Könyvtár egyéb szakmai szolgáltatásait? Mennyire elégedett velük?					
SZOLGÁLTATÁS	Ismerem és használok / használtam	Ismerem, de még nem használtam	Nem ismerem, nem hallottam róla	Elégedett	Nem elégedett
MTMT konzultáció	47,76%	31,34%	16,42%	52,23%	4,48%
MTMT közleményellenőrzés	47,76%	31,34%	17,91%	49,25%	5,97%
MTMT adatok javítása	44,78%	35,82%	16,42%	49,26%	7,47%
Szaktájékoztató	23,88%	32,84%	41,79%	35,82%	4,48%
Szakirodalom-kutatás	22,39%	41,79%	34,33%	29,85%	7,47%
Felhasználóképzés oktatói kérésre hallgatók részére	22,39%	53,73%	20,90%	32,84%	2,99%
DOI azonosító igénylése	17,91%	35,82%	43,28%	28,36%	4,48%
Bibliográfia összeállítása	11,94%	38,81%	47,76%	25,37%	4,48%
E-learning módszertani segítségnyújtás	10,45%	41,79%	46,27%	31,35%	7,47%

A Könyvtár legismertebb és egyben leginkább kedvelt egyéb szakmai szolgáltatása a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) rendszerhez kapcsolódik, amelynek kezelésében folyamatos támogatást nyújtunk az egyetemi oktatóknak, kutatóknak az MTMT Segítő Szolgálat működtetésével.

4. Javaslatoik fejlesztésre, új szolgáltatások bevezetésére vonatkozóan

Igényfelmérés új szolgáltatásokhoz – milyen szolgáltatásokat venne igénybe szívesen Könyvtárunkban a jövőben?		
Hallgatók, külső könyvtárhasználók által adott válaszok	Előfordulás	Százalék
Asztali számítógépek számának bővítése	63	43,45%
Csoportos tanulási feltételek, konzultációs helyek kialakítása	55	37,93%
E-könyvek helyben használatának, kölcsönzésének lehetősége	51	35,17%
Szakirodalmi ellátottság növelése	41	28,28%
Könyvtár jelenléte a közösségi oldalakon	35	24,14%
E-learning használati útmutató	23	15,86%
E-learning képzések	18	12,41%
Könyvtárhasználói képzések	16	11,03%
Új adatbázis előfizetések	13	8,97%
Egyéb	11	7,59%
Kulturális programok szervezése	9	6,21%
Referenz szoftverek (EndNote, RefWorks)	7	4,83%
MTMT képzések	6	4,14%
Szakmai programok szervezése	6	4,14%

Igényfelmérés új szolgáltatásokhoz – milyen szolgáltatásokat venne igénybe szívesen Könyvtárunkban a jövőben?		
Oktatók, kutatók, egyetemi dolgozók által adott válaszok	Előfordulás	Százalék
E-learning képzések	29	43,28%
MTMT képzések	26	38,81%
E-könyvek helyben használatának, kölcsönzésének lehetősége	24	35,82%
Csoportos tanulási feltételek, konzultációs helyek kialakítása	20	29,85%
Szakirodalmi ellátottság növelése	20	29,85%
E-learning használati útmutató	20	29,85%
Referenz szoftverek (EndNote, RefWorks)	18	26,87%
Asztali számítógépek számának bővítése	17	25,37%
Könyvtár jelenléte a közösségi oldalakon	15	22,39%
Új adatbázis előfizetések	13	19,40%
Könyvtárhasználói képzések	10	14,93%
Szakmai programok szervezése	6	8,96%
Kulturális programok szervezése	4	5,97%
Egyéb	4	5,97%

III. Összefoglalás

A kérdőívekre adott válaszok, a könyvtárhasználók elvárásainak, igényeinek megismerése irányt mutat a további fejlesztési célok kijelölésében, és segít minket abban, hogy Könyvtárunk működésében felmerülő esetleges hibákat és hiányosságokat kijavítsuk, szolgáltatásainkat korszerűsítsük és fejlesszük.

Mindkét kérdőív esetében a Könyvtárral kapcsolatos általános elégedettségre vonatkozó kérdésnél hasonló eredményt kaptunk. Könyvtárhasználóink leginkább a könyvtárosokkal, a nyitvatartási idővel és a könyvtári terekkel elégedettek. A leginkább fejlesztendő területek pedig a számítógépek mennyisége és minősége, az idegen nyelvű szakirodalom mennyisége és az állomány frissessége. A szöveges vélemények között néhány konkrét témakörre is érkezett javaslat az állományunkat illetően. Ezeket a javaslatokat az állománygyarapítás során Könyvtárunk igyekszik figyelembe venni.

Igényfelmérő kérdésünkben minden olvasói csoport részéről igényként jelentkezett a csoportos és az egyéni tanulási feltételeinek biztosítása, további könyvtári terek kialakítása.

A szöveges javaslatok közül a legtöbb idén a számítógépek számának növelésére, minőségük javítására és az internethasználati lehetőségekre vonatkozott, ezért ennek fejlesztése a közeljövőben feltétlenül szükséges lesz. Az oktatók, kutatók, dolgozók leginkább speciális képzéseket szeretnének az E-learning és az MTMT rendszerek használatához, de a kutatószoba megvalósítása oktatóink részéről is folyamatosan visszatérő kívánság.

IV. A felmérés alapján javasolt intézkedések kiemelt területei

- A Könyvtár infrastrukturális és informatikai fejlesztése. Kiemelten az asztali számítógépek számának növelése, nyomtatási lehetőségek fejlesztése.
- A könyvtári terek jelentős bővítése az Egyetem támogatásával.
- A Könyvtár jelenleg rendelkezésre álló olvasószolgálati tereinek folyamatos átalakítása az igényeknek megfelelően, lehetőségekhez mérten a férőhelyek növelése, csoportos tanulás feltételeinek biztosítása.
- Az állomány gyarapítására fordított összeg hatékony felhasználása, szakirodalmi ellátottság növelése, külföldi szakirodalom számának növelése, elektronikus dokumentumok beszerzésére fordított összeg emelése.
- Adatbázisok megismertetése, népszerűsítése a könyvtárhasználók körében képzések, segédanyagok, rendszeres tájékoztatás segítségével.
- MTMT szolgáltatás fejlesztése összhangban az Egyetem stratégiájával, és az MTA, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott követelményekkel.
- MTMT képzések szervezése és tartása.
- E-learning rendszer fejlesztése, képzések szervezése.
- Részletes útmutató készítése a könyvtári katalógus használatáról.
- A közösségi oldalakon a Könyvtár jelenlétének megvalósítása.

Záradék

A felmérést követően hozott intézkedések a Könyvtár Minőségi célok dokumentumában kerülnek rögzítésre (feladat, felelős, határidő).

Az elégedettségi vizsgálatok rendszeres végzéséért felelős: a Könyvtár Minőségirányítási Tanácsa.

Közzététel: Törzspéldány a könyvtári titkárságon, elektronikus változat a könyvtári WIKI-n, rövidített összefoglaló a Könyvtár honlapján.

Gödöllő, 2017. június 16.